

IZVEŠTAJ O RADU
CENTRA ZA
PODRŠKU ŽENAMA

2024.

Centar
za podršku
ženama

Sadržaj

1. TEKUĆI PROJEKTI	3
1.1 Unapređenje kapaciteta CPŽ za pružanje usluga ženama sa iskustvom rodno zasnovanog nasilja	3
1.2 “Put do oporavka: Unapređenje usluga za žrtve seksualnog nasilja u Vojvodini”	4
1.3 “Unapređenje usluge za žrtve rodno-zasnovanog nasilja u APV”	9
1.4 “Unapređenje usluga podrške za žrtve seksualnog nasilja u Vojvodini”	12
1.5 “Pomoć i oporavak: podrška ženama žrtvama seksualnog nasilja”	16
1.6 “Unapređenje multisektorske saradnje – usmerene ka boljoj zaštiti žena i devojčica žrtava seksualnog nasilja u APV”	16
1.7 Drugi donatori	18
2. PODACI O PRUŽENIM USLUGAMA U CPŽ U 2024. GODINI	19
2.1 Podaci o pruženim uslugama na SOS telefonu, e-mailu, društvenim mrežama, putem individualnih konsultacija tokom 2024. godine	19
2.2 Podaci o broju slučajeva u Centrima za žrtve seksualnog nasilja	24
3. EVALUACIJA USLUGA CPŽ	25
3.1. Evaluacija usluge SOS telefona	25
3.2 Evaluacija usluge Centra za žrtve seksualnog nasilja	26
4. PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MEĐUNARODNIH KONVENCIJA	27
5. AKTIVNOSTI CPŽ U DRUGIM MREŽAMA I KOALICIJAMA	28
6. NAGRADE	29
7. AKREDITOVANE OBUKE	30
8. MEDIJSKA ZASTUPLJENOST I DRUŠTVENE MREŽE	31
9. KNJIGE I PUBLIKACIJE	32
10. PROMO MATERIJAL	33

Centar
za podršku
ženama

3

1. TEKUĆI PROJEKTI

1.1 Unapređenje kapaciteta CPŽ za pružanje usluga ženama sa iskustvom rodno zasnovanog nasilja

2018-2024., 2024-2027., projekat je podržala TRAG fondacija (OAK fondacija) Srbiji vrednost projekta: 50.000 USD, 180.000 USD

Institucionalna podrška za rad kancelarije.

Usluge podrške putem SOS telefona tokom 2024. godine, savetnice CPŽ-a pružale su ženama koje su u situaciji nasilja u porodici ili trpe neki drugi oblik partnerskog nasilja, ženama koje su izašle iz situacije nasilja ali im je za nove korake potrebna pravna, psihološka ili neka druga vrsta pomoći. Pruženo je ukupno 2389 usluga, od kojih je 1493 bilo psiho-socijalnih usluga i 70 usluga besplatne pravne pomoći, ženama žrtvama rodno zasnovanog nasilja u CPŽ. Ukupno je bilo 238 korisnica u 2024.godini, žrtava rodno-zasnovanog nasilja, i 344 obraćanja Centru za podršku ženama, od toga 254 poziva putem SOS telefona, mobilne SOS aplikacije ili dolaskom u kancelariju, i 90 putem email-a, Viber, Whatsapp, Skype, FB i IG.

- « **Razmena iskustva među organizacijama koje pružaju direktnu podršku ženama** » je događaj u Baru, na kojem smo prisustvovala od 9. do 12. oktobra 2024., gde smo predstavile drugim organizacijama iz regiona uslugu Centra za žrtve seksualnog nasilja.

- **Pored Nacionalne konferencije o filantropiji (NKOF)** održane 5. novembra 2024, narednog dana, 6. novembra, organizovan je događaj gde smo imali priliku da se u neformalnoj atmosferi povežemo sa predstavnicima i predstavnicama kompanija koje imaju razvijen pristup korporativnoj odgovornosti i ranije su davale donacije za teme koje su srodne radu naše organizacije. Tokom ovog susreta organizovane su speed dating sesije, gde smo imali po 3 minuta da predstavimo rad naše organizacije kompanijama i pozovemo ih da finansijski podrže naš rad.

1.2 “Put do oporavka: Unapređenje usluga za žrtve seksualnog nasilja u Vojvodini”

2022-2025. finansira UNTF vrednost projekta: 400.000 USD

Centar
za podršku
ženama

4

IZVEŠTAJ O RADU • CENTRA ZA PODRŠKU ŽENAMA • 2024

U okviru ovog projekta omogućeno je neometano pružanje usluge Centara za žrtve seksualnog nasilja, organizovane su grupe samopomoći, nastavljeno je sa organizacijom i održavanjem obuka, izrađeni su promo materijalia predstavnice bile su u monitoring misiji, tokom koje im je predstavljen naš dosadašnji rad.

• **Akreditovana obuka “Uloga zdravstvenih radnika u podršci žrtvama seksualnog nasilja”**, usmerena na unapređenje institucionalnog odgovora u slučajevima rodno zasnovanog i seksualnog nasilja u Vojvodini održana je u Centru za stručno usavršavanje u Kikindi od 22. do 23. maja. Na obuci je aktivno učestvovalo 25 polaznika iz zdravstva i sticalo nova znanja i veštine za efikasno pružanje podrške ženama žrtvama rodno zasnovanog nasilja, a posebno seksualnog nasilja u saradnji sa postojećim Centrima za žrtve seksualnog nasilja. Centar za podršku ženama (CPŽ) iz Kikinde organizovao je ovu obuku u okviru projekta „Put oporavka: Unapređenje usluga za žrtve seksualnog nasilja u Vojvodini“, koji se realizuje uz podršku Povereničkog fonda Ujedinjenih nacija za podršku akcijama za eliminisanje nasilja prema ženama – UN Trust Fund to end Violence Against Women (UN Trust Fund), i u saradnji sa Savezom zdravstvenih radnika Vojvodine. Centar za podršku ženama akreditovala je ovaj program obuke u saradnji sa Savezom zdravstvenih radnika Vojvodine, kod Lekarske komore Srbije, kao Nacionalni kurs 1. kategorije namenjen lekarima i medicinskim sestrama.

U uvodnom delu obuke predstavljen je pojam rodno zasnovanog nasilja, i dat osvrt na sekundarnu viktimizaciju i razumevanje potreba žrtava, kao i na ulogu zdravstvenog sistema u zbrinjavanju posledica rodno zasnovanog nasilja i dokumentovanju nasilja. Predstavljen je i postojeći zakonodavni okvir koji se odnosi za zaštitu od rodno zasnovanog nasilja, nadležnosti i postupanje institucija o okviru sistema zaštite u slučajevima rodno zasnovanog, a posebno seksualnog nasilja, kao i postupanje policije. Drugog dana obuke predstavljeni su najvažniji sudsko medicinski aspekti rodno zasnovanog nasilja. Poseban segment obuke bio je posvećen funkcionisanju usluge podrške u Centrima za žrtve seksualnog nasilja, važnosti psiho-socijalne podrške žrtvama u prevazilaženju traume, kao i multisektorske saradnje u zaštiti i podršci žrtava rodno zasnovanog nasilja.

Obuci¹ su prisustvovali zdravstveni radnici Opšte bolnice Kikinda, Opšte bolnice Senta, Doma zdravlja Kikinda, Doma zdravlja Čoka, Doma zdravlja

¹ Učesnici obuke su istakli u evaluaciji da su 90% zadovoljni ostvarenim ciljevima obuke. Rad stručnih saradnika su ocenili 95% kao odličan, 50% njih se izjasnilo da su im dobijene informacije bile veoma korisne, 90% je uvidelo značaj multisektorske saradnje, samu organizaciju obuke njih 95% je ocenilo kao odlično.

Ada, Doma zdravlja Senta, Doma zdravlja Novi Kneževac, kao i predstavnici CPŽ (Dragica Reljanović, Jelena Rajkov i Zorica Radak) i predavači na obuci (Andrijana Čović, dr Ljiljana Mladenović Segedi, Slobodan Josimović, Ivan Radin, Biljana Stepanov, Jelena Milić Jerković, dr Radosav Radosavkić).

- Ista ova akreditovana **obuka “Uloga zdravstvenih radnika u podršci žrtvama seksualnog nasilja”**, usmerena na unapređenje institucionalnog odgovora u slučajevima rodno zasnovanog i seksualnog nasilja u Vojvodini održana je u Edukativnom centru Opšte bolnice u Sremskoj Mitrovici od 28. do 29. maja. Na obuci je aktivno učestvovalo 28 polaznika iz zdravstva i sticalo nova znanja i veštine za efikasno pružanje podrške ženama žrtvama rodno zasnovanog nasilja, a posebno seksualnog nasilja u saradnji sa postojećim Centrima za žrtve seksualnog nasilja.

Obuci² su prisustvovali zdravstveni radnici Opšte bolnice Sremska Mitrovica, Doma zdravlja Irig, Doma zdravlja Šid, Doma zdravlja Inđija, Doma zdravlja Sremska Mitrovica, kao i predstavnici CPŽ (Dragica Reljanović i Vesna Živić) i predavači na obuci (Andrijana Čović, dr Ljiljana Mladenović Segedi, Slobodan Josimović, Ivan Radin, dr Radosav Radosavkić).

Završno sa Sremskom Mitrovicom je održan ceo ciklus obuka koji je bio planiran da se održi u gradovima gde postoje Centri za žrtve seksualnog nasilja, a to su pored Sremske Mitrovice, Kikinda, Zrenjanin i Novi Sad. Obuke u Zrenjaninu i Novom Sadu su održane tokom 2023. godine.

- **Tokom vikenda od 07. do 09. juna** savetnice sva četiri Centra za žrtve seksualnog nasilja iz Novog Sada, Kikinde, Zrenjanina i Sremske Mitrovice su boravile u hotelu “Borkovac” kod Rume na obuci. **Obuka za savetnice koje pružaju psihosocijalnu podršku** u Centrima za žrtve seksualnog nasilja je održana u okviru projekta „Put oporavka: Unapređenje usluga za žrtve seksualnog nasilja u Vojvodini“, koji se realizuje uz podršku Povereničkog fonda Ujedinjenih nacija za podršku akcijama za eliminisanje nasilja prema ženama – UN Trust Fund to end Violence Against Women (UN Trust Fund). Obuku je vodila psihoterapeutkinja Jelena Milić Jerković.

- **Održana je treća obuka “Unapređenje profesionalnih kapaciteta zaposlenih u sistemu zaštite u oblasti multisektorske saradnje u slučajevima nasilja prema ženama i u porodici sa posebnim osvrtom na seksualno nasilje”** u Sremskoj Mitrovici.

Treća tematska obuka “Unapređenje profesionalnih kapaciteta zaposlenih u sistemu zaštite u oblasti multisektorske saradnje u slučajevima nasilja prema ženama i u porodici sa posebnim osvrtom na seksualno nasilje” usmerena na unapređenje multisektorske saradnje u postupanju u slučajevima prijave seksualnog nasilja, održana je u Sremskoj Mitrovici od 13. do 14. juna, u zgra-

² Učesnici obuke su istakli u evaluaciji da su 96% zadovoljni ostvarenim ciljevima obuke. Rad stručnih saradnika su ocenili 96% kao odličan, 87% njih se izjasnilo da su im dobijene informacije bile veoma korisne, 82% je uvidelo značaj multisektorske saradnje, samu organizaciju obuke njih 81% je ocenilo kao odlično.

di lokalne samouprave. Učesnici obuke imali su priliku da razmena iskustava i znanja, kao i primere iz prakse u postupanju i koordinacije aktivnosti nadležnih institucija u sistemu zaštite, u pružanju podrške žrtvama seksualnog nasilja i saradnji sa Centrima za žrtve seksualnog nasilja.

Centar za podršku ženama (CPŽ) iz Kikinde organizovao je ovu obuku u okviru projekta „Put oporavka: Unapređenje usluga za žrtve seksualnog nasilja u Vovjodini“, koji se realizuje uz podršku Povereničkog fonda Ujedinjenih nacija za podršku akcijama za eliminisanje nasilja prema ženama – UN Trust Fund to end Violence Against Women (UN Trust Fund).

Obuci³ je prisustovalo 29 predstavnika institucija, CPŽ i predavača. Polaznici obuke su bili iz Doma zdravlja Iriga, Sremske sigurne kuće, Centra za socijalni rad Šid, Centra za socijalni rad „Dunav“ Inđija, Doma zdravlja Sremska Mitrovica, Centra za socijalni rad Irig, Osnovnog javnog tužilaštva Sremska Mitrovica, Višeg javnog tužilaštva Sremska Mitrovica, Centra za socijalni rad „Sava“ Sremska Mitrovica, Višeg suda Sremska Mitrovica, Doma zdravlja Ruma, Opšte bolnice Sremska Mitrovica, Doma zdravlja Šid, i predavači Danica Todorov ekspertkinja u oblasti rodno zasnovanog nasilja, Andrijana Čović, pravnica i ekspertkinja u oblasti ženskih prava, Slobodan Josimović, viši javni tužilac, Ivan Radin, oficir policije, i Biljana Stepanov direktorka CPŽ-a.

Tokom obuke dat je osvrt na postojeći zakonodavni okvir koji se odnosi na nadležnosti i postupanje institucija o okviru sistema zaštite, opšte principe zaštite, a učesnici su razgovarali i o primerima iz prakse u postupanju i procedurama koordinisanog delovanja u zaštiti žena od seksualnog nasilja, kao i planiranju bezbednosno-pravnih mera i usluga osnaživanja i podrške za žrtve.

• **Održana je četvrta obuka “Unapređenje profesionalnih kapaciteta zaposlenih u sistemu zaštite u oblasti multisektorske saradnje u slučajevima nasilja prema ženama i u porodici sa posebnim osvrtom na seksualno nasilje” u Kikindi.** Četvrta tematska obuka “Unapređenje profesionalnih kapaciteta zaposlenih u sistemu zaštite u oblasti multisektorske saradnje u slučajevima nasilja prema ženama i u porodici sa posebnim osvrtom na seksualno nasilje” usmerena na unapređenje multisektorske saradnje u postupanju u slučajevima prijava seksualnog nasilja, održana je u Kikindi od 19. do 20. juna, u Centru za stručno usavršavanje.

Obuci⁴ je prisustovalo 16 predstavnika institucija, CPŽ i predavača. Polaznici obuke su bili iz Opšte bolnice Senta, Doma zdravlja Senta, Centra za socijalni rad Ada i Centra za socijalni rad Senta, kao i predstavnice CPŽ i predavači Biljna Stepanov, Danica Todorov, Andrijana Čović, Slobodan Josimović i Ivan Radin.

3 Učesnici obuke su istakli u evaluaciji da su 73% zadovoljni ostvarenim ciljevima obuke. Rad stručnih saradnika su ocenili 93% kao odličan, 53% njih se izjasnilo da su im dobijene informacije bile veoma korisne, 80% je uvidelo značaj multisektorske saradnje, samu organizaciju obuke njih 73% je ocenilo kao odlično.

4 Učesnici obuke su istakli u evaluaciji da su 100% zadovoljni ostvarenim ciljevima obuke. Rad stručnih saradnika su ocenili 100% kao odličan, 60% njih se izjasnilo da su im dobijene informacije bile veoma korisne, 80% je uvidelo značaj multisektorske saradnje, samu organizaciju obuke njih 90% je ocenilo kao odlično.

Ovom obukom je završen ciklus obuka vezanih za multisektorsku saradnju koje su planirane u okviru ovog dela projekta, obuke su bile držane u 4 grada u kojima posluju Centri za žrtve seksualnog nasilja, a to su Novi Sad, Zrenjanin, Sremska Mitrovica i Kikinda.

• **Krajem godine, u periodu od 20. do 21. novembra 2024. godine, imali smo čast da ugostimo predstavnice UN Trust Fonda (UNTF)** koje su posetili naše partnere i korisnice u Srbiji. Ova poseta imala je ključnu ulogu u evaluaciji dosadašnjih aktivnosti i postignutih rezultata u razvoju usluge Centara za žrtve seksualnog nasilja u Vojvodini.

Predstavnice Etsehiwot Eguale (Programme Specialist) i Amelie Gontharet (M&E Analyst) su posetile kancelarije Centra za podršku ženama u Kikindi i Novom Sadu. Prvog dana su bile u Kikindi na radnom sastanku sa članovima radne grupe Centra za žrtve seksualnog nasilja u Kikindi- dr Stanislavom Blažićem, glavnom sestrom odeljenja Melindom Klačak i glavnom sestrom bolnice Svetlanom Romakov.

Drugog dana su bile u poseti Centru za žrtve seksualnog nasilja pri Klinici za ginekologiju i akušerstvo u Novom Sadu, gde su razgovarale sa članovima radne grupe, kao i predstavnicima uprave UKCV. Razgovor sa zamenikom v.d. upravnika UKCV prof. dr Đilvesi, upravnikom Klinike za ginekologiju i akušerstvo, doc. dr Stajić, kao i prof. dr Ljiljanom Mladenović Segedi i doc. dr Stevanom Milatović, bio je od izuzetnog značaja i još jednom potvrdio posvećenost ove zdravstvene ustanove u pružanju specijalizovane usluge podrške žrtvama seksualnog nasilja. Poseban utisak na predstavnice misije UN Trust Fonda ostavio je i obilazak prostorija Centra za žrtve seksualnog nasilja, kao i prakse u radu i saradnji sa drugim relevantnim institucijama, kao i Centrom za podršku ženama, koje su predstavili dr Mladenović Segedi i dr Milatović. Drugog dana je u prostoriji CPŽ u NS održan i sastanak sa Ivanom Radin, Andrijanom Čović i Danicom Todorov, našim saradnicima, ekspertima/kinjama u svom polju delovanja u oblasti rodne ravnopravnosti i rodno zasnovanog nasilja. Razgovor sa njima bio je od izuzetnog značaja za članice Misije Povereničkog fonda Ujedinjenih nacija za podršku akcijama za eliminisanje nasilja prema ženama – UN Trust Fund. a poseban utisak ostavio je razgovor o izazovima i uspesima u organizovanju tematskih obuka za profesionalce i predstavnike relevantnih ustanova, posebno zdravstvenih radnika, kao i multisektorsku saradnju i rad na važnim publikacijama Priručniku i Vodiču. Nakon obavljenog razgovora sa njima, obavljen je i razgovor i sa korisnicama usluga Centra za žrtve seksualnog nasilja i grupa samopomoći.

Tokom ova dva dana upoznale su se i sa savetnicama za psiho-socijalnu podršku pri Centrima za žrtve seksualnog nasilja iz Kikinde, Zrenjanina, Novog Sada i Sremske Mitrovice. Imale su priliku da od njih lično čuju iskustva o intervencijama u krizi i o produženoj psihološkoj podršci žrtvama seksualnog nasilja.

Dana 22.11. je održan u Beogradu sastanak UNTF sa organizacijama za Srbiju, UN Women Serbia i drugim UN agencijama. Sastanku su prisustvovali i predstavnice Centra za podršku ženama.

• **Tokom 2024. godine je uvedena nova usluga psihološke podrške žrtvama - grupe samopomoći.** Grupa je sigurno mesto gde se deli tuga, sreća, bes, iznenađenja, pobeđe, padovi, strahovi. Cilj prevazići je osećaj nemoći. Da se pomogne ženama da ozdrave. Da nađu svoju unutrašnju snagu. Podsticanje uzajamnog poverenja, solidarnosti i tolerancije. Razgovor u kojem su svi ravnopravni i svako iskustvo važno. Svrha je unapređenje zdravlja, redukovanje stresa, kroz izražavanje osećanja poboljšati samopouzdanje, uvećati sposobnost za prevazilaženje problema, okrivljanje unutrašnjih snaga i potencijala. Grupe se održavaju jednom mesečno u Novom Sadu i Kikindi.

• U okviru projekta **izrađeni su promo materijali** za obeležavanje 16. maja Međunarodnog dana SOS telefona, 18. maja Međunarodnog dana borbe protiv femicida, 16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama. Grafički je prikazana statistika prijavljenog nasilja za 2023. godinu, kao i desetomesečna statistika za 2024. godinu. Objavljeni su pozivi za prijavu na grupe samopomoći. Svi događaji su objavljeni na sajtu CPŽ i zvaničnim nalozima na društvenim mrežama.

• Kontinuirano se pružaju usluge podrške u Centrima za žrtve seksualnog nasilja, kroz pružanje zdravstvene i psiho-socijalne podrške ženama i devojkama žrtvama seksualnog nasilja, od 15 godina, 24 sata dnevno i 7 dana u nedelji, što doprinosi pristupačnosti usluge podrške žrtvama seksualnog nasilja u AP Vojvodini. Do kraja 2024. godine prijavljeno je 67 slučajeva seksualnog nasilja. Sastanci radnih grupa se održavaju svakog meseca u zdravstvenim ustanovama gde se nalaze Centri za žrtve seksualnog nasilja. Savetnice iz svih pet centara održavaju mesečno jednom sastanake putem **Zoom** platforme.

CPŽ je radio na unapređenju postojećih dokumenata koji predstavljaju okvir za pružanje usluga podrške u CŽSN i multisektorsku saradnju u rešavanju slučajeva seksualnog nasilja u AP Vojvodini, Vodiča za postupanje u procesu zaštite i podrške ženakoje su preživele seksualno nasilje i Priručnika za postupanje i multisektorsku saradnju u u situacijama rodno zasnovanog nasilja nad ženama i nasilja u porodici. Ova dva dokumenta su razvijena 2016. godine u saradnji sa Pokrajinskim sekretarijatom za zdravstvo, AP Vojvodine. Od tada je značajno promenjen kontekst, a posebno zakonodavni okvir, čime se ukazala se potreba za njihovim unapređenjem. U okviru ovog projekta urađena je osnovna analiza oba dokumenta i izrađeni su predlozi preporuka za izmene i unapređenje Priručnika „Korak ka boljoj zaštiti“ i Vodiča za postupanje u Centrima za žrtve seksualnog nasilja. Ovi predlozi su poslužili kao osnova za dalji rad na unapređenju oba dokumenta u celosti, odnosno izradu sadržajno potpuno novih dokumenata, što je bilo omogućeno kroz UN Women projekat.

Osim toga, sprovedeno je istraživanje **Praksa sudova u procesuiranju silovanja u AP Vojvodini.** Cilj istraživanja je bio da se na osnovu analize zakonskih propisa i prikupljenih podataka o procesuiranju slučajeva silovanja i obljube nad nemoćnim licem, sagleda odgovor krivičnogpravnog sistema na seksual-

no nasilje prema ženama, odnosno, ostvari uvid u stepen pravne zaštite žena koje su bile žrtve silovanja ili obljube nad nemoćnim licem. Ovim istraživanjem CPŽ nastoji da upotpuni prikaz institucionalnog delovanja u zaštiti žrtava seksualnog nasilja, kao i da ukaže na primere iz prakse koji mogu služiti i kao vodič višim javnim tužilaštvima u Srbiji. Istraživanje će osim u elektronskoj verziji biti dostupno i u štampanom obliku.

Centar
za podršku
ženama

9

IZVEŠTAJ O RADU • CENTRA ZA PODRŠKU ŽENAMA • 2024

1.3. “Unapređenje usluge za žrtve rodno-zasnovanog nasilja u APV”

2024-2025. projekat je podržao SMART Balkans - Civilno društvo za povezan Zapadni Balkan, vrednost projekta: 754.800 NOK
Projekat finansijski podržava Ministarstvo spoljnih poslova Kraljevine Norveške.

Institucionalna, opšta podrška organizaciji.

Opšti cilj: Unapređenje kvaliteta i dostupnosti specijalizovanih usluga za žrtve svih oblika rodno zasnovanog nasilja, na teritoriji APV

Specifični cilj 1: Sveobuhvatne usluge pružaju se ženama žrtvama svih oblika RZN, 24 sata dnevno, 7 dana u nedelji

Specifični cilj 2: Centar za podršku ženama aktivno zagovara za izmene strateškog i zakonodavnog okvira kojima se doprinosi jačem institucionalnom odgovoru na nasilje i unapređuje zaštita i bezbednost žrtava nasilja

Specifični cilj 3: Unapređeni profesionalni i operativni kapaciteti Centra za podršku ženama

U protekloj godini Centar za podršku ženama zabeležio je značajan porast u odnosu na 2023.godinu, u broju prijavljenih slučajeva rodno-zasnovanog, porodičnog i partnerskog nasilja, putem SOS telefona, kao i seksualnog nasilja u Centrima za žrtve seksualnog nasilja. Shodno tome, pružen je i značajno veći broj usluga podrške, psiho-socijalne i psihološke, pravne pomoći i podrške, što ukazuje da je veći broj žena i devojaka u Vojvodini ne samo prijavio nasilje, već i dobio adekvatnu zaštitu, odnosno usluge podrške koje su im pomogle da prevaziđu iskustvo traume i nastave život bez nasilja.

Osim toga, zahvaljujući core grantu SMART Balkans, Centar za podršku ženama bio je u mogućnosti da kontinuirano pruža usluge podrške, koje su besplatne za korisnice, ženama i devojkaama žrtvama rodno-zasnovanog, partnerskog i porodičnog, kao i seksualnog nasilja (24 sata, 7 dana u nedelji) što je delom omogućeno i sredstvima SMART Balkans core granta. Dostupnost i kontinuitet u redovnom pružanju usluga, doprineo je da veći broj žena i devojaka prepoznaju nasilje, prijave i dobiju usluge podrške i zaštitu. Takođe, unapređena je svest o štetnim obrascima ponašanja i informisanost o dostupnim uslugama podrške. Uz to, kapaciteti Centra za podršku ženama su unapređeni, a time i kvalitet usluga podrške, koji je prilagođen specifičnim potrebama žrtava.

Centar
za podršku
ženama

10

IZVEŠTAJ O RADU • CENTRA ZA PODRŠKU ŽENAMA • 2024

Tokom 2024. godine u zabeležen je i porast u broju prijavljenih novih slučajeva seksualnog nasilja. Od početka godine prijavljeno je ukupno 67 novih slučajeva u Centrima za žrtve seksualnog nasilja, što je 20 slučajeva više u odnosu na 2023. godinu kada je bilo prijavljeno 47 slučajeva. Ovo je još značajnije uvećanje u poređenju na prethodni period od 2019. do 2022. godine, kada je prosečan broj slučajeva na godišnjem nivou bio 30.

CPŽ je radio i na unapređenju znanja, kapaciteta i veština profesionalaca iz relevantnih institucija u okviru sistema zaštite, u pristupu i postupanju u slučajevima nasilja. Centar za podršku ženama organizovao je obuku "Uloga i postupanje centara za socijalni rad u slučajevima prijave sumnje na seksualno zlostavljanje dece i prilikom kriznih intervencija", a prema programu akreditovanom pri Republičkom zavodu za socijalnu zaštitu Republike Srbije. Ovaj specifičan program obuke, sa integrisanim iskustvima i znanjima profesionalaca u radu sa decom koja su žrtve seksualnog nasilja, jedinstven je tematski program obuke u Srbiji. Imajući u vidu da je skoro polovina žrtava (49,15%) koje prijave nasilje u Centrima za žrtve seksualno nasilje ispod 18 godina, a čak 58,62% mlađe od 15 godina, potreba za ovim programom obuke je velika, a obučeni profesionalci u centrima za socijalni rad, sa novim znanjima i veštinama, koje steknu na obuci, postaju spremniji da pruže adekvatnu podršku devojčkama i devojčicama koje su žrtve seksualnog nasilja.

- Organizovana **su 2 modula ove obuke**, koji su obuhvatili ukupno 37 socijalnih radnica, pedagoškinja i psihološkinja, zaposlenih u centrima za socijalni rad iz 8 gradova u AP Vojvodini (Novog Sada, Bačke Topole, Odžaka, Vrbasa, Bečeja, Beočina i Kikinde). Ciljevi obuke bili su usmereni na prenošenje znanja i veština u radu koji se odnosi na procedure, tehnike i metode u zaštiti dece od seksualnog zlostavljanja, zloupotrebe i zanemarivanja.

Na osnovu izlaznog testa 90% profesionalaca iz socijalne zaštite su unapredili svoja znanja rodno-zasnovanom i seksualnom nasilju, kapacitete i veštine u pristupu i postupanju uslužajevima nasilja prema deci. Nakon učešća u na obukama stručni radnici u sistemu socijalne zaštite u većoj meri su osposobljeni da vode stručni postupak, saraduju sa drugim relevantnim institucijama, sprovode forenzički intervju, sačinjavaju stručni nalaz i mišljenje i usmerenu procenu, zastupaju interese maloletnog deteta na sudu, kao i da vrše procenu i upućuju na adekvatan psihoterapijski rad. Takođe, povećana je i senzibilnost stručnjaka za rad sa ovom kategorijom korisnica. Pored toga, CPŽ je tokom 2024. godine razvio i unapređen program obuke "Praktična primena procedure rada sa decom žrtvama seksualnog zlostavljanja", koji je akreditovana kod Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja, a namenjen je ne samo za obuku zaposlenih, stručnih saradnica i savetnica CPŽ-a, već i svih stručnih radnica pružateljki usluga iz institucija socijalne zaštite (centara za socijalni rad), kao i pružateljki usluga iz ženskih organizacija.

Uz podršku SMART Balkans, unapređen je i operativni rad, kao i kapaciteti CPŽ-a, redovnim angažovanjem savetnica za pružanje usluga, kao i struč-

ne saradnice za održavanje SOS mobilne aplikacije sa Integriranim informacionim sistemom za evidentiranje slučajeva nasilja, što omogućava vođenje jedinstvene evidencije o prijavljenim slučajevima, pruženim uslugama i karakteristikama korisnica. Obezbeđen je takođe i dodatni radni prostor (coworking) u Beogradu, uz postojeće kancelarije u Kikindi i Novom Sadu. Osim toga, održan je kontinuitet u sastancima upravnih tela CPŽ-a, održavanjem redovnih sastanka Upravnog odobra i Skupštine, na kojima su predstavljeni godišnji izveštaj, završni računi, revizorski izveštaj i razgovarano o planovima aktivnosti za 2024. godinu.

Centar za podršku ženama je formirao Registar eksperata i ekspertkinja u nastojanju da generiše specifična iskustva, znanja i ekspertize iz oblasti povezanih sa programima svograda i delovanja (<https://www.cpz.rs/registar/>). Registar stručnjakinja i stručnjaka služi Centru za podršku ženama kao resurs specifičnih znanja iz tematskih oblasti, prilikom angažovanja pojedinaca (konsultantski ugovor, ugovori o delu), a za potrebe realizacija edukacija iz oblasti, ljudskih prava, rodne ravnopravnosti i zabrane diskriminacije, socijalne izdavnstvene zaštite, kao i izrade nezavisnih izveštaja koji prate primenu međunarodnih konvencija u oblasti rodno zasnovanog i porodičnog nasilja, kao i rodno zasnovane diskriminacije (CEDAW i GREVIO), izrade predloga politika, strateških dokumenata, analize zakonodavstva, i slično. Unapređena je procedura za sprovođenje javnih nabavki, sa jasnim procedurama i pragovima za nabavke. Takođe, razvijeni su i operativni planovi, odnosno akcioni planovi, prema aktuelnim programima i projektima, a u cilju realizacije strateških ciljeva.

U okviru SMART Balkans projekta CPŽ je sa timom eksperata pripremio i dostavio pisani izveštaj GREVIO grupi eksperata, u odnosu na Prvi tematski evaluacioni izveštaj za Republiku Srbiju, koji je objavljen na web stranici GREVIO-a.

Uz podršku SMART Balkans, unapređen je i operativni rad, kao i kapaciteti CPŽ-a, redovnim angažovanjem savetnica za pružanje usluga, kao i stručne saradnice za održavanje SOS mobilne aplikacije sa Integriranim informacionim sistemom za evidentiranje slučajeva nasilja, što omogućava vođenje jedinstvene evidencije o prijavljenim slučajevima, pruženim uslugama i karakteristikama korisnica. Obezbeđen je takođe i dodatni radni prostor (coworking) u Beogradu, uz postojeće kancelarije u Kikindi i Novom Sadu. Osim toga, održan je kontinuitet u sastancima upravnih tela CPŽ-a, održavanjem redovnih sastanka Upravnog odobra i Skupštine, na kojima su predstavljeni godišnji izveštaj, završni računi, revizorski izveštaj i razgovarano o planovima aktivnosti za 2024. godinu.

U programskom smislu, CPŽ je radio na unapređenju postojećih dokumenata koji predstavljaju okvir za pružanje usluga podrške u CŽSN i multisektorsku saradnju u rešavanju slučajeva seksualnog nasilja u AP Vojvodini.

1.4. “Unapređenje usluga podrške za žrtve seksualnog nasilja u Vojvodini”

2024-2025., podržan od strane EU Delegacije u Srbiji kroz program EIDHR, vrednost projekta: 356.920 €

Centar
za podršku
ženama

12

IZVEŠTAJ O RADU • CENTRA ZA PODRŠKU ŽENAMA • 2024

Opšti cilj: Poboljšati kvalitet i dostupnost postojeće specijalizovane službe Centara za žrtve seksualnog nasilja za žene i devojke žrtve seksualnog nasilja, posebno za žene i devojke iz intersekcionalnih grupa, na teritoriji AP Vojvodine i unaprediti multisektorski pristup u slučajevima rodno zasnovanog i seksualnog nasilja.

Posebni ciljevi: 1) Sveobuhvatan i koordinisan institucionalni odgovor i zaštita žena i devojčica žrtava seksualnog nasilja u AP Vojvodini omogućena kroz unapređenje multisektorske saradnje, 2) Centri za žrtve seksualnog nasilja omogućuju pružanje poboljšane usluge podrške ženama i devojka-ma žrtvama seksualnog nasilja u Vojvodini.

• **Centar za podršku ženama najavio je na konferenciji početak projekta “Korak napred: Unapređenje podrške žrtvama seksualnog nasilja u Vojvodini”, koji se finansira sredstvima Evropske unije,** a usmeren je na unapređenje kvaliteta i dostupnosti specijalizovane usluge podrške žrtvama seksualnog nasilja, kao i koordinisanog i sveobuhvatnog institucionalnog odgovora na seksualno nasilje. Konferencija je održana u hotelu Sheraton u Novom Sadu četvrtak, 14. marta 2024. godine.

Naime, obaveza EU obuhvata donošenje i rigorozno sprovođenje zakona koji štite žene od različitih oblika nasilja, uključujući nasilje u porodici, seksualno uznemiravanje i trgovinu ljudima. Zakonodavstvo, zajedno sa celokupnim pravnim tekovinama EU i svim relevantnim međunarodnim i evropskim standardima, postavlja osnovu za naše napore u prevenciji nasilja nad ženama.

Konferencija je okupila 53 učesnika/ce. Učesnici su bili predstavnici Delegacije Evropske unije u Srbiji i EU info point-a; Ambasade Francuske; gradskih uprava iz Sremske Mitrovice i Zrenjanina; opštih bolnica u Somboru i Vrba-su, Klinike za ginekologiju i akušersvo Kliničkog centra Vojvodine; policijskih uprava iz Kikinde, Sremska Mitrovice, Novog Sada; Viših javnih tužilaštva iz Pančeva, Zrenjanina, Novog Sada, centara za socijalni rad iz Kikinde, Vrba-sa, Sremske Mitrovice i Zrenjanina; Pokrajinskog sekretarijata za zdravstvo, Pokrajinskog sekretarijata za socijalnu politiku, demografiju i ravnopravnost polova, Seconsa, Centra za podršku ženama iz Kikinde, agencije “Simulta” kao i predstavnici medija.

Najvažnije teme o kojima se govorilo jesu održivost i funkcionisanje usluga podrške Centra za žrtve seksualnog nasilja, podrška organizacijama civilnog društva od strane Evropske unije, medicinskoj podršci žrtvama seksualnog nasilja. značaju multisektorske saradnje u zaštiti žrtava, kao i o značaju specijalizovanih usluga socijalne zaštite i omogućavanju njihovog kontinuiteta i stabilnosti.

Centar
za podršku
ženama

13

IZVEŠTAJ O RADU • CENTRA ZA PODRŠKU ŽENAMA • 2024

- Dana 21.10.2024. godine je **održan sastanak sastanak članova projektnog tima CPŽ i savetnica pri Centrima za žrtve seksualnog nasilja** u hotelu "Aleksandar" u Novom Sadu u okviru projekta "Korak napred: Unapređenje podrške žrtvama seksualnog nasilja u Vojvodini", koji se finansira sredstvima Evropske unije. Tema sastanka je bila najava otvaranja novog Centra za žrtve seksualnog nasilja u Vrbasu i upoznavanje novozaposlene savetnice iz CŽSN u Vrbasu, Takođe, usledilo je i prvo upoznavanje uživo sa novozaposlenom savetnicom iz CŽSN iz Sremske Mitrovice koja je započela radni angažman u julu. Nove savetnice su upoznate detaljnije sa procedurama rada. Savetnicama su predočene projektne aktivnosti koje slede, diskutovano je o problemima i izazovima u radu.

- Centar za podršku ženama **je otvorio novi Centar za žrtve seksualnog nasilja pri Opštoj bolnici u Vrbasu u sklopu projekta "Korak napred: Unapređenje podrške žrtvama seksualnog nasilja u Vojvodini", koji se finansira sredstvima Evropske unije.** Potpisan je sporazum o saradnji između između Opšte bolnice Vrbas i Centra za podršku ženama. Prostorijama u kojima se nalazi Centar za žrtve seksualnog nasilja u Opštoj bolnici Vrbas je donirana medicinska i tehnička oprema. Takođe, za žene korisnice usluga su obezbeđeni higijenski paketići i tablete za dan posle. Svečano otvaranje centra je bilo 27.11.2024. godine uz prisutvo delegacije Evropske unije. Ovaj dodatni Centar koji funkcioniše u Opštoj bolnici u Vrbasu, peti je CŽSN u AP Vojvodini. Novi CŽSN mogućava veći obuhvat i dostupnost usluga podrške, za veći broj žena i devojčica u Vojvodini, pokrivajući Severno Bački i Centralno Bački okrug, u kojima od sada nisu bile dostupne usluge podrške. Otvaranje novog CŽSN takođe doprinosi poboljšanju kapaciteta za pružanje usluga podrške, kao i dostupnost usluga psiho-socijalne podrške u žrtvama seksualnog nasilja u Vojvodini.

- U svih 5 Centara za žrtve seksualnog nasilja je bilo 67 slučajeva seksualnog nasilja. Od početka 2024. godine savetnice su pružile 492 usluge podrške (350 intervencija u krizi i 142 usluge pružene podrške). Ovo je povećanje u broju pruženih psiholoških usluga od 34% u poređenju sa 2023. godinom. Usluge intervencije u krizi su najčešće (71%) bile stabilizacija osećanja žrtve. Pružena je 161 zdravstvena usluga. Sve žene i devojke koje su prijavile nasilje u CŽSN dobile su kompletnu podršku, kako medicinsku tako i psiho-socijalnu podršku.

- Centar za podršku ženama je pored otvaranja novog Centra za žrtve seksualnog nasilja pri Opštoj bolnici u Vrbasu, **donirao i postojećim Centrima u Zrenjaninu, Novom Sadu, Kikindi i Sremskoj Mitrovici medicinsko-tehničku opremu** u sklopu projekta "Korak napred: Unapređenje podrške žrtvama seksualnog nasilja u Vojvodini", koji se finansira sredstvima Evropske unije. Svakom Centru za žrtve seksualnog nasilja je uručen po 1 sto za pregled, reflektor sa stativom i trodelni paravan.

• Uz podršku i angažovanje eksperata, a na osnovu prethodnog iskustva u pružanju uslugama u CŽSN, CPŽ je razvio **Uputstvo za postupanje u slučajevima seksualnog nasilja**. Uputstvo generiše iskustva u radu CŽSN od 2016. godine, i koristiće profesionalcima u okviru sistema zaštite da se bolje upoznaju sa primerima prakse u radu Centara za žrtve seksualnog nasilja, kao i izazovima u radu i postupanju institucija, a posebno sa primerima u postupanju sa ženama i devojkicama iz osetljivih društvenih grupa. Uputstvo će biti korišćeno kao sredstvo za učenje i profesionalno usavršavanje, koje će olakšati odgovor i postupanje profesionalaca u sistemu zaštite.

• Održane su **4 tematske obuke „Primena novog Opšteg protokola o postupanju i multisektorskoj saradnji u situacijama rodno zasnovanog nasilja prema ženama i nasilja u porodici“** koje je izradilo Ministarstvo pravde i Savet za suzbijanje nasilja u porodici, a koji je usvojen Odlukom Vlade 05 broj 56-2476/2024/1, u martu ove godine. Obuke su organizovane u skladu sa politikom i programom kontinuirane edukacije predstavnika institucija koji postupaju u slučajevima nasilja u porodici, i obuhvatila je detaljno upoznavanje sa Opštim protokolom i njegovom primenom. Cilj obuka je da doprinesu efikasnom sprečavanju nasilja prema ženama i nasilja u porodici, a posebno seksualnog nasilja, u saradnji sa Centrima za žrtve seksualnog nasilja.

Obuke su bila prilika za razmenu znanja i informacija o primeni Opšteg protokola, posebnih protokola, opštim principima zaštite, postupcima i procedurama koordinisanog delovanja u zaštiti žena od seksualnog nasilja, kao i planiranju bezbednosno-pravnih mera i usluga osnaživanja i podrške za žrtve.

Centar za podršku ženama iz Kikinde je organizovao ovaj niz obuka u okviru projekta „Korak napred: Unapređenje podrške žrtvama seksualnog nasilja u Vojvodini“, koji se finansira sredstvima Evropske unije, a usmeren je na unapređenje kvaliteta i dostupnosti specijalizovane usluge podrške žrtvama seksualnog nasilja, kao i koordinisanog i sveobuhvatnog institucionalnog odgovora na seksualno nasilje.

Predavači na obukama su bili Savo Đurđić, penzionisani sudija Apelacionog suda, Ivan Radin, oficir policije, Slobodan Josimović, viši javni tužilac, Andrijana Čović, pravnica i ekspertkinja u oblasti ženskih prava i rodne ravnopravnosti; Danica Todorov ekspertkinja u oblasti rodno zasnovanog nasilja.

Sve 4 obuke⁵ održane su u Hotelu “Premier Aqua” u Banji Vrdnik.

I. **Trodnevna obuka** je bila organizovana u periodu **od 5. do 7. novembra** 2024. godine. Obuci je prisustvovalo 29 predstavnika/ca iz Višeg javnog tužilaštva iz Sremske Mitrovice, Osnovnog javnog tužilaštva iz Stare Pazove, Sremske Mitrovice, Bačke Palanke; Višeg suda iz Sremske Mitrovice; Osnovnog suda iz Sremske Mitrovice, Bačke Palanke, Rume;

⁵ Učesnici sve 4 obuke su istakli u evaluaciji da su 89% zadovoljni ostvarenim ciljevima obuke. Rad stručnih saradnika su ocenili 91% kao odličan, 53% njih se izjasnilo da su im dobijene informacije bile veoma korisne, 74% je uvidelo značaj multisektorske saradnje, samu organizaciju obuke njih 83% je ocenilo kao odlično.

Centra za socijalni rad iz Rume, Šida, Vrbasa, Stare Pazove, Inđije; Opšte bolnice iz Vrbasa; PU Novi Sad, PS Bačka Palanka i po 2 predstavnice iz Centra za podršku ženama iz Kikinde.

II. **Trodnevna obuka** je bila organizovana u periodu **od 13. do 15.**

novembra 2024. godine. Obuci je prisustvovalo 21 predstavnika/ca iz Viših javnih tužilaštva iz Zrenjanina i Sombora; Osnovnih javnih tužilaštva iz Zrenjanina, Sombora, Pančeva; Centara za socijalni rad iz Kule, Zrenjanina, Apatina; Opštih bolnica iz Sombora i Pančeva; Doma zdravlja Bečej, PS Bečej, PS Vrbas i po 3 predstavnice iz Centra za podršku ženama iz Kikinde.

III. **Trodnevna obuka** je bila organizovana u periodu **od 27. do 29.**

novembra 2024. godine. Obuci je prisustvovalo 18 predstavnika/ca iz Osnovnih javnih tužilaštva iz Vrbasa i Vršca; Centara za socijalni rad iz Sombora i Pančeva; Opštih bolnica iz Zrenjanina i Vršca; PU Kikinda, PU Subotica, PS Mali Idoš; Osnovnog suda u Novom Sadu i po 3 predstavnice iz Centra za podršku ženama iz Kikinde.

IV. **Trodnevna obuka** je bila organizovana u periodu **od 11. do 13.**

decembra 2024. godine. Obuci je prisustvovalo 21 predstavnika/ca iz Osnovnog javnog tužilaštva iz Kikinde; Višeg javnog tužilaštva iz Subotice; Centara za socijalni rad iz Kikinde, Subotice, Nove Crnje i Sremske Mitrovice; Opštih bolnica iz Sente i Kikinde; PU Sombor, PU Zrenjanin, PU Pančevo, PS Stara Pazova, PS Ruma; Osnovnih sudova iz Zrenjanina i Vršca, i po 2 predstavnice iz Centra za podršku ženama iz Kikinde.

- Dana 24.12.2024. docent na Medicinskom fakultetu u Novom Sadu, Radosav Radosavkić je održao zaposlenim na odeljenju ginekologije OB Vrbas **predavanje o uzimanju briseva i uzoraka tokom ginekološkog pregleda za potrebe sudske medicine**. Takođe govorio im je o sudskomedicinskoj klasifikaciji i dijagnostici povreda. Na osnovu vrste i inteziteta mehaničkih povreda mogu da se utvrde specifičnosti i njihov značaj u detekciji nasilja nad ženama. Na praktičnom primeru jednog pakovanja Rape Kit-a im je demonstrirao čemu služi njegov sadržaj i na koji način se pravilno upotrebljava.

- Tokom 2024. je urađeno istraživanje **Mapiranje dostupnosti usluga podrške žrtvama seksualnog nasilja i iskustvo žena u korišćenju usluga u Republici Srbiji**, u saradnji sa Seconsom, koje će biti izdato u vidu publikacije tokom 2025.godine. Istraživanje o iskustvima i pristupu uslugama za žrtve seksualnog nasilja u Republici Srbiji, pruža prikaz rasprostranjenosti seksualnog nasilja, kao i pregled dostupnosti i pristup uslugama podrške koje su dostupne ženama i devojkama žrtvama seksualnog nasilja u Republici Srbiji. Istraživanje će biti dostupno na srpskom i engleskom jeziku.

- U okviru projekta su rađeni grafički materijali za deljenje na društvenim mrežama tokom kampanje 16 dana aktivizma. Rađena je i online anketa

«Zašto žene i devojke žrtve nasilja ne veruju institucijama?». Osim toga pripremljeni su posteri i flajeri sa informacijam o dostupnim uslugama podrške za žrtve seksualnog nasilja, kao i kontakti svih CŽSN, koji su distributirani ne samo u CŽSN već i ključnim institucijama na lokalnom nivou, u gradovima u kojima funkcionišu CŽSN (domovima zdravlja, policijskim stanicama, tužilaštvima i sudovima).

1.5. “Pomoć i oporavak: podrška ženama žrtvama seksualnog nasilja”

2024. projekat je podržao International Women’s Club Belgrade, vrednost projekta 562.100,00 RSD.

Potpisali smo ugovor o donaciji u aprilu sa International Women’s Club Belgrade <https://www.iwc.rs/> za urgentnu podršku žrtvama seksualnog nasilja u Centrima za žrtve seksualnog nasilja koje vodi CPŽ.

Međunarodni klub žena Beograda (IWC) je nevladina, neprofitna organizacija koju čine članice iz oko 40 različitih zemalja. Članice IWC-a su dame iz diplomatske i poslovne zajednice, privremeno smeštene u Beogradu, i lokalne građanke istog profila sa iskustvom članstva u sličnim klubovima iz inostranstva. Ciljevi Kluba su da promoviše prijateljstvo i solidarnost među ženama, da im pomogne da se prilagode zemlji domaćinu i razumeju i zbliže se sa lokalnom kulturom, kao i da doprinesu tome dobrotvornim i filantropskim akcijama.

Centar za podršku ženama je uz pomoć finansijskih sredstava International Women’s Club of Belgrade (IWC) nabavio i uručio Centrima za žrtve seksualnog nasilja pri Opštim bolnicima u Kikindi, Vrbasu, Zrenjaninu, Sremskoj Mitrovici i pri Klinici za ginekologiju i akušerstvo u Novom Sadu: posteljinu; peškire; papuče za jednokratnu upotrebu; ženske trenerke, donji veš, pidžame; uniforme za medicinske radnike; medicinske preparate raznih namena; posteljinu, medicinski potrošni materijal; sredstva za ličnu higijenu; higijenske pakete za čišćenje i dezinfekciju prostora.

1.6. “Unapređenje multisektorske saradnje – usmerene ka boljoj zaštiti žena i devojčica žrtava seksualnog nasilja u APV”

2024 – 2026. godine projekat je podržao UN Women Serbia, vrednost projekta 9,192,920.00 RSD

- Od početka projekta su zaposlene dve nove savetnice. Jedna u Centru za žrtve seksualnog nasilja u Sremskoj Mitrovici, a druga u novootvorenom Centru za žrtve seksualnog nasilja u Vrbasu. Na sajtu i društvenim mrežama CPŽ su objavljeni pozivi za angažovanje novih savetnica. CPŽ je uz podršku UN

Centar
za podršku
ženama

17

Women angažovao 2 dodatne savetnice za pružanje psiho-socijalne i psihološke podrške, jedne u novom CŽSN u Opštoj bolnici u Vrbasu, i jedne u već postojećem CŽSN u Sremskoj Mitrovici, čime sada CPŽ ima 10 savetnica, pružateljki usluga u svih 5 CŽSN. Ovime je unapređena ne samo dostupnost, kapaciteti već i kvalitet usluga psiho-socijalne podrške u žrtvama seksualnog nasilja u Vojvodini.

- Centar za podršku ženama iz Kikinde je **organizovao radionicu** od 05. do 06.12.2024. godine u hotelu "Borkovac" nadomak Rume. Radionica je održana u okviru projekta „Unapređenje multisektorske saradnje - usmerene ka boljoj zaštiti žena i devojčica žrtava seksualnog nasilja u AP Vojvodini“ koji se realizuje uz finansijsku podršku Kancelarije UN Women u Srbiji.

Radionica je bila organizovana **za 14 predstavnika/ca Radnih grupa** (koordinatore i članove) u okviru zdravstvenih ustanova u kojima funkcionišu Centri za žrtve seksualnog nasilja (Opšte bolnice Kikinda, Opšte bolnice „Đorđe Joanović“ Zrenjanin, Opšte bolnice Sremska Mitrovica, Opšte bolnice Vrbas i Klinike za ginekologiju i akušerstvo Kliničkog centra Vojvodine u Novom Sadu).

U okviru radionice zdravstveni radnici, članovi Radnih grupa pri Centrima za žrtve seksualnog nasilja, imali su priliku za razmenu iskustava i praksi, kao i izazova u internim procedurama u pružanju usuga, ili saradnji sa lokalnim institucijama u sistemu zaštite. Cilj radionice je bio da doprinese efikasnom sprečavanju nasilja prema ženama i nasilja u porodici, a posebno seksualnog nasilja, kao i unapređenju multisektorske saradnje.

Radionicu su otvorile Biljana Stepanov, direktorka Centra za podršku ženama, predstavnik UN Women Srbija i Danica Todorov, koordinatorka Centara za žrtve seksualnog nasilja. Praktični deo sa učesnicima je vodila psihoterapeutkinja Jelena Milić Jerković.

- Izradili smo **Vodič za postupanje u procesu zaštite i podrške žena koje su preživele seksualno nasilje**, kao i **Priručnik za postupanje i multisektorsku saradnju u situacijama rodno zasnovanog nasilja nad ženama i nasilja u porodici**, koji će biti izdati tokom 2025.godine. Na osnovu preporuka i predloženih izmena koje su nastale u okviru projekta UNTF, kroz projekat UN Women omogućeno je da se ova dva dokumenta u potpunosti i u celini kreiraju, a takođe i odštampaju. Unapređeni Priručnik i Vodič koristiće u svakodnevnom radu i postupanju profesionalaca u sistemu zaštite, i biće korisni materijali u okviru obuka za članove radnih grupa u Centrima za žrtve seksualnog nasilja, kao i na sastancima sa Grupama za koordinaciju i saradnju pri Osnovnim javnim tužilaštvima.

- Izrađen je i **Katalog metoda – Priručnik za pružanje psiholoških usluga ženama sa iskustvom seksualnog nasilja**. Katalog metoda zasnovan je na dosadašnjoj praksi, iskustavima savetnica za pružanje psihosocijalne

i psihološke podrške, primerima najboljih praksi, kao i izazova, pregledu faktora koji doprinose uspešnom oporavku žrtava. Katalog je osim u elektronskoj verziji, takođe biti dostupan i u štampanom obliku, a koristiće se u radu sa predstavnicima institucija u okviru sistema zaštite, drugim pružaocima usluga socijalne zaštite, kao i sa ostalim zainteresovanim akterima, što će doprineti unapređenju njihovih stručnih veština i znanja, za postupanje u slučajevima seksualnog nasilja.

Osim toga, CPŽ je razvio **Predlog praktične politike za CŽSN** sa modelima finansiranja usluga podrške žrtvama seksualnog nasilja. Ovaj dokument daje detaljan model funkcionisanja usluge u CŽSN, pregled njihovog uspostavljanja, kao i pruženih usluga, osvrt na saradnju sa drugim institucijama. Dokument dodatno obdružuje temu održivosti CŽSN, odnosno održivosti pružanja usluga i njihovo finansiranje, i koristiće se u daljoj komunikacij, saradnji na sastancima sa donosicima odluka i predstavnicima institucija.

- Za naloge na društvenim mrežama urađeni su materijali u formi reels-a za obeležavanje kampanje “16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama”.

1.7. Drugi donatori

Rotary Club Novi Sad-Dunav

Dana 25. 11. 2024. na Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama uručena je donacija Centru za podršku ženama od strane Rotary Club Novi Sad-Dunav, neprofitne organizacije koja pruža humanitarnu pomoć. Sredstva koja su obezbeđena poslužiće kao ispomoć za urgentna zbrinjavanja žena žrtava nasilja u njihovim najtežim životnim situacijama. Kupljeni su higijenski paketi i zamenska garderoba i donji veš za žene žrtve seksualnog nasilja koje su korisnice 5 Centara za žrtve seksualnog nasilja u Vojvodini. Sredstva su prikupljena na njihovom humanitarnom događaju « Rotary FOOD CONTEST 2024 » u junu mesecu.

Neformalna grupa umetnica/aktiviskinja za ženska prava iz Beograda

U avgustu 2024. godine grupa umetnica je prodavala svoje radove tokom humanitarne večeri u kafiću «16-ci» u Beogradu. Sakupljeni novac donirale su uz pomoć Centra za podršku ženama ginekološko-porođajnom odeljenju OB Kikinda. Kupljena su 3 klima uređaja. Ova donacija je značajna kako za sve pacijentkinje koje borave na ovom odeljenju, tako i za korisnice Centra za žrtve seksualnog nasilja, koji se nalazi na istom odeljenju.

2. PODACI O PRUŽENIM USLUGAMA U CPŽ U 2024. GODINI

2.1 Podaci o pruženim uslugama na SOS telefonu, e-mailu, društvenim mrežama, putem individualnih konsultacija tokom 2024. godine.

1. Podaci o obraćanjima i broj klijentkinjima

Broj poziva na SOS telefon Vojvodina 0800 101010	217	
Broj poziva na broj kancelarije ⁶ organizacije	37	
Ukupan broj poziva	254	
Broj e-mail-ova, onlajn konsultacija putem Vibera, Whatsapp-a, Skype-a	90	
Ukupan broj svih obraćanja (pozivi, dolasci, mailovi)	334	
Broj klijenta/kinja koje su javile na SOS telefon Vojvodina 0800 101010	177	
Broj klijenta/kinja koje su se javile na broj kancelarije organizacije	23	
Broj klijenta/kinja koje su se obratile online putem	28	
Broj klijenta/kinja na individualnim konsultacijama uživo	10	
Broj dolazaka žena na individualne konsultacije u prostorije organizacije	15	
Ukupan broj žena uključujući i dolaske, SOS i online konsultacije	220	UKUPNO 238
Ukupan broj muškaraca koji su se obratili bilo kojim kanalom komunikacije ⁷	18	

6 U većini organizacija fiksni broj i SOS telefon su na istom uređaju, stoga ne mogu da razlikuju odakle dolazi koji poziv.

7 Iako je nizak procenat ove kategorije pozivalaca, u praksi se pokazalo da ona postoji.

2. Broj i vrsta aktivnosti pruženih korisnicama* tokom godine

(u skladu sa važećim Pravilnikom)

*U ovoj tabeli jedna korisnica može biti evidentirana više puta

Vrsta aktivnosti usluge	Broj korisnica
Prijem poziva i informisanja usluge	254
Identifikovanje potreba korisnica i preliminarno sagledavanje situacije u kojoj se korisnica nalazi	210
Osnovna procena bezbedonosnog rizika	181
Savetodavna podrška u krizi	191
Informisanje o načinima za smanjenje rizika i mogućim aktivnostima za reagovanje u kriznim situacijama/akutnoj situaciji nasilja	191
Pomoć u razumevanju dinamike nasilja, imenovanja nasilja	191
Pomoć u razumevanju sopstvenih osećanja i unapređenju samopoštovanja i vere u sebe	221
Istraživanje ličnih snaga korisnice i izvora podrške u okruženju	216
Osnaživanje i savetovanje u izgradnji i održanju lične socijalne mreže i komunikacije sa okruženjem	161
Osnaživanje u izlaženju iz lanca nasilja i preuzimanje odgovornosti za sopstveni život	171
Savetodavna podrška u sticanju praktičnih životnih veština u obavljanju svakodnevnih poslova	151
Informisanje o ustanovama, uslugama i službama koje mogu obezbediti adekvatnu pomoć i podršku	120
Informisanje o zakonskim i institucionalnim pravima i mogućnostima i procedurama u situacijama rodnog zasnovanog nasilja	70
Podrška u pristupu resursima zajednice kroz informisanje o javnim i drugim servisima, upućivanje i usmeravanje na najbliže službe i zadužene osobe	40
Posredovanje i obavljanje aktivnosti u cilju zaštite interesa i prava korisnica kod tih službi, institucija ili organizacija	10
Povezivanje sa institucijama radi obezbeđivanja zaštite i podrške u kriznoj situaciji/situaciji akutnog nasilja ili po dogovoru sa korisnicom	10
Dati higijenski paketi	10
Ukupno	2389⁸

Centar
za podršku
ženama

20

IZVEŠTAJ O RADU • CENTRA ZA PODRŠKU ŽENAMA • 2024

Besplatna pravna pomoć	Broj korisnica
<ul style="list-style-type: none"> - Usmena-pravno informisanje i upućivanje - Pismena- pisanje tužbi, žalbi i drugih podnesaka - Obraćanje zaštitniku građana ili Povereniku za zaštitu podataka o ličnosti - Podrška/pratnja klijentkinje pri učestvovanju u sudskim postupcima - Zastupanje na sudu/zastupanje po ovlašćenju 	70
Broj pruženih besplatnih pravnih usluga ukupno:	70
Prijavljivanje sa vaše strane sumnje na nasilje ili učinjenog nasilja drugim nadležnim službama: <ul style="list-style-type: none"> - MUP-u - CSR-u - Tužilaštvu - CŽSN 	1
Broj vaših prosleđenih prijava ukupno:	1

3. Nadležni organi i organizacije na koje je pružalac usluge uputio korisnice tokom godine izveštavanja.

*U ovoj tabeli jedna korisnica može biti evidentirana više puta

Vrsta nadležnog organa/organizacije	Broj upućivanja
Policija	25
Javno tužilaštvo	1
Centar za socijalni rad	29
Usluga socijalne zaštite (npr. Prihvatište, savetovalište)	3
Zdravstvena ustanova	7
Obrazovno-vaspitna ustanova	1
Organizacija civilnog društva (udruženje građana)	3
Specijalizovane ženske organizacije	43
BPP	4
Sindikrat radnika	1
Poverenica za rodnu ravnopravnost	1
Ukupno	118

4. Broj korisnica sa iskustvom rodno zasnovanog nasilja prema starosti

Starost korisnica	Broj korisnica	%
Deca (do navršениh 18 godina)	6	3%
18-25	17	7%
26-64	200	84%
Preko 65 godina	15	6%
Ukupno	238	100%

5. Broj korisnica usluge tokom godine prema starosti i obliku nasilja kome su bile izložene

*U ovoj tabeli jedna korisnica može biti evidentirana više puta

Oblik nasilja	do 18 god	18-25	26-64	preko 65 god.	UKUPNO	%
Fizičko nasilje	2	2	62	6	72	21%
Psihičko nasilje	3	13	157	13	186	55%
Ekonomsko nasilje		2	44	2	48	14%
Seksualno nasilje	1	7	15	1	24	7%
Digitalno nasilje			8		8	2%
Vršnjačko nasilje						%
Eksploatacija						%
Zanemarivanje (emocionalno, fizičko, edukativno, medicinsko, izlaganje riziku, neadekvatan nadzor)	4				4	1%
Ukupno	10	24	286	22	342	100%

6. Broj žena iz posebno marginalizovanih i ranjivih grupa žena koje su vam se obraćale

Grupe	Broj
Žene sa invaliditetom	6
Žene Romkinje	2
Žene pripadnice nacionalnih manjina	5
Samohrane majke	41
Žene sa sela	7
Stare žene	9
LGBT	1
Žene migrantkinje	2
Nezaposlene majke	4
Žene sa hroničnom bolešću	26
Trudnice i porodilje	4

7. Mesto događanja nasilja

	brojčano	u procentima
Kuća/stan	203	85%
Javno mesto	31	13%
Drugo	4	2%
Ukupno	238	100%

8. Pozivalac

	brojčano	u procentima
Žrtva nasilja	204	86%
Pojedinac (srodnik, komšija, kolega, prijatelj)	32	13%
Ustanova/organizacija	2	1%
Ukupno	238	100%

9. Odnos klijentkinje sa počiniocem nasilja

	brojčano	%
Supružnik	94	39%
Bivši supružnik	19	8%
Vanbračni partner	21	9%
Bivši vanbračni partner	8	3%
Emotivni partner	8	3%
Bivši emotivni partner	17	7%
Krvni srodnik u pravoj liniji (roditelj, dete, unuk, unuka, baba, deda)	31	13%
Srodnik u pobočnoj liniji (brat, sestra, svekar, svekrva, tast, tašta, stric, strina, ujak, ujna, tetka, zet, snaja ...)	10	4%
Nisu u srodstvu (prijatelj, komšija, prolaznik)	24	11%
Sadašnji/bivši poslodavac	2	1%
Sadašnji/bivši kolega	2	1%
Nepoznato	2	1%
Ukupno	238	100%

10.

Da li klijentkinja poznaje nasilnika? (brojčano i u procentima)	
Da	236 / 99%
Ne	2 / 1%
Da li klijentkinja živi sa nasilnikom? (brojčano i u procentima)	
Da	103 / 43%
Ne	135 / 57%
Drugo	238 / 100%
Kog je pola nasilnik/ca? (brojčano i u procentima)	
Muškog	212 / 89%
Ženskog	26 / 11%

Centar
za podršku
ženama

23

11.

Da li klijentkinja ima decu?	Brojčano
Ima	158
Nema	50
Nepoznato	30

Ukupan broj dece	276
Broj dece svedoka nasilja	122
Broj dece žrtva nasilja:	59

24

12. Radni status klijentkinje

Zaposlena	79
Nezaposlena	57
Školuje se	6
Penzionerka	17
Nepoznato	159

2.2 Podaci o broju slučajeva u Centrima za žrtve seksualnog nasilja

Od 1. januara do 31. decembra 2024. godine u 5 CŽSN je 67 slučajeva seksualnog nasilja. Žrtava mlađih od 15 godina bilo je 18, a onih uzrasta od 15 do 19 godina je 15.

Tabela: Ukupan broj evidentiranih slučajeva po gradovima i mesecima od 1. januara do 31. decembra

Mesec	N. Sad			Zrenjanin			Kikinda			S.Mitrovica			Vrbas			Ukupno
	-15	15-19	19+	-15	15-19	19+	-15	15-19	19+	-15	15-19	19+	-15	15-19	19+	
Jan												1				1
Feb	2	1	1						2	1						7
Mar			1		1	1	1			1	1					6
Apr			1						2			2				5
Maj	1	1	1						1							4
Jun		1	1						1							3
Jul		1		-	-	-			2			1				4
Avg	2		4	1		1		1	1	1						12
Sep	1								1	1	1	1				5
Okt									1		1	1				3
Nov	1	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1				5
Dec	1	3	5	-	-	-	-	-	1	1	-	-		1		12
Ukupno	8	7	14	1	1	2	1	1	12	8	4	7		1		67
po gradu	29			4			14			19			1			67

3. EVALUACIJA USLUGA CPŽ

3.1 Evaluacija usluge SOS telefona

- Evaluacija usluge SOS telefona je rađena na uzorku od 13 ispitanica.

Rezultati:

- Zbog pretrpljenog nasilja žene su se najčešće obraćale nevladinim organizacijama njih 44%, dok se policiji obratilo 22% ispitanica. Zdravstvenoj ustanovi se obratilo 18% žena, a najmanji procenat (8%) ovih žena se obratio Centru za socijalni rad.
- Podrška institucija i ocene korisnica
 - **Policija:**
 - Ocena 4: 67%
 - Ocena 5: 33%
 - **Centar za socijalni rad:**
 - Ocena 3: 50%
 - Ocena 4: 50%
 - **Zdravstvene ustanove:**
 - Ocena 4: 20%
 - Ocena 5: 80%
 - **Nevladina organizacija – CPŽ:**
 - Ocena 4: 42%
 - Ocena 5: 58%
- Za uslugu SOS telefona ispitanice su najčešće saznale iz medija njih 62% i 22% od zdravstvenih ustanova.
- Ispitanice su navele da im je usluga SOS telefona najviše pomogla pružanjem psihološke i emotivne podrške (77% žena) u smislu da su dobile samopouzdanje, da su shvatile da ne treba da trpe nasilje i koliko je to loše ne samo za njih, nego i za njihovu decu, zatim da su uspele da se oporave od traume i postale su spokojnije i da su zahvaljujući ovoj

usluzi uspele da okrenu novi list u životu. Njih 23% je istaklo da su im najviše pomogle informacije o zakonima i pravima žrtava nasilja koje su dobile od savetnica i da su shvatile obrasce ponašanja nasilnika i osvestile su lošu situaciju u kojoj su živele.

- Njih 85% je dalo ocenu 5 (11 korisnica), dok su 2 korisnice dale ocenu 4 (15%). **Procečna ocena usluge 4,85.**

3.2 Evaluacija usluge Centra za žrtve seksualnog nasilja

Evaluacija usluge rađena je na uzorku od 14 ispitanica. Rezultati:

- Najviše su se obratile policiji (36%), zatim nevladinim organizacijama (21%) i zdravstvenim ustanovama (20%).
- Podrška institucija i ocene korisnica
 - **Policija:**
Ocena 3: 29% korisnica.
Ocena 4: 29% korisnica.
Nisam se obraćala: 29%.
 - **Centar za socijalni rad:**
Ocena 4: 36%.
Nisam se obraćala: 57%.
 - **Zdravstvene ustanove:**
Ocena 4 i 5: Po 29%.
Nisam se obraćala: 29%.
- Najviše njih je saznalo za uslugu savetnice odnosno CŽSN od medicinskog osoblja/zdravstvene službe 58%.
- 14% ispitanica navelo je da su kroz podršku Centra stekle bolje razumevanje svojih ćerki i naučile kako da se adekvatno postavljaju prema njima, 14% korisnica istaklo je značaj podrške u suočavanju sa problemima i jačanju sopstvenog samopouzdanja, 7% ispitanica navodi da im je Centar pomogao u prevazilaženju sudskih procesa, 14% ispitanica ističe pozitivne efekte razgovora sa psihologom, koji im je pomogao da prihvate situaciju i osnaže se za dalje korake, 7% korisnica ističe da im je usluga pomogla da promišljaju o svojoj bezbednosti, 7% korisnica navodi važnost poziva savetnica i njihove prisutnosti tokom bolničkih i policijskih procedura. Ovi odgovori pokazuju da Centar ima značajan uticaj na poboljšanje kvaliteta života korisnica, posebno kroz emocionalnu i praktičnu podršku tokom suočavanja sa traumama i pravnim procesima. Ključne oblasti gde su korisnice doživele najveći doprinos su emocionalna stabilnost, poboljšanje porodičnih odnosa, i podrška tokom pravnih procedura.
- Njih 93% je dalo ocenu 5 (13 korisnica) dok je samo 1 korisnica dala ocenu 4 (7%). **Procečna ocena usluge 4,92.**

4. PRAĆENJE IMPLEMENTACIJE MEĐUNARODNIH KONVENCIJA

U pogledu zagovaračkih aktivnosti, CPŽ je sa timom eksperata pripremio i dostavio pisani izveštaj GREVIO grupi eksperata, u odnosu na Prvi tematski evaluacioni izveštaj za Republiku Srbiju, i on je koja je objavljen web stranici GREVIO-a (<https://rm.coe.int/shadow-report-by-centre-for-support-of-women/1680b17b34>) i CPŽ (<https://www.cpz.rs/nezavisni-izvestaj-cpz-za-grupu-eksperata-za-borbu-protiv-nasilja-nad-zenama-i-nasilja-u-porodici-grevio/>).

Takođe direktorka CPŽ-A je učestvovala i na sastanku ženskih organizacija iz Srbije sa GREVIO grupom eksperata tokom posete Srbiji, koji je održan u Beogradu u novembru 2024.godine.

Pored toga, CPŽ je podneo inicijativu sa predlozima za usklađivanje Porodičnog zakona, Krivičnog zakona i Zakona o sprečavanju nasilja u porodici, u pogledu kruga lica kojima je obezbeđena zaštita od nasilja u porodici, Radnoj grupi Ministarstva pravde za izmenu Krivičnog zakonika. Ovaj predlog o usaglašavanju definicije člana porodice u krivičnom i porodičnom pravu je prihvaćen i uvršćen u Predlog zakona o izmenama i dopunama Krivičnog zakonika (<https://www.paragraf.rs/dnevne-vesti/270924/270924-vest16.html>), u novembru 2024. Ovim se definicija člana porodice u smislu Krivičnog zakonika menja, dodavanjem bivših supružnika u ovaj krug, što je u skladu sa međunarodnim standardima ipraksom Evropskog suda za ljudska prava (npr. nije neophodno da pomenuta lica, posebnobivši supružnici, žive u zajedničkom domaćinstvu), dok je u istom trenutku izvršeno terminološko usklađivanje sa Porodičnim zakonom. Predloge za usklađivanje porodičnog zakona, krivičnog zakonika i zakona o sprečavanju nasilja u porodici u pogledu kruga lica kojima se obezbeđuje zaštita od nasilja u porodici, sačinili su prof. dr Marijana Pajvančić, prof. dr Nevena Petrušić, Slobodan Josimović, javni tužilac u Višem javnom tužilaštvu u Novom Sadu i Biljana Stepanov, stručnjakinja za rodno zasnovano nasilje, 2024. <https://www.cpz.rs/wp-content/uploads/2024/05/Predlozi-za-izmene-KZ-i-ZSNP-CP%C5%BD-2024..pdf>.

5. AKTIVNOSTI CPŽ U DRUGIM MREŽAMA I KOALICIJAMA

Tokom 2024. godine angažovane saradnice učestvovala su na različitim tipovima događaja, sastanka, konferencija, obuka. CPŽ je održao jedan sastanak Upravnog odbora i jednu Skupštinu.

Aktivnosti u vezi sa Mrežom žene protiv nasilja: 1 sastanak Skupštine MŽPN.

Sa Mrežom SOS Vojvodina je održan 1 uživo sastanak u Novom Sadu.

Prisustvovali smo sastanku UO AŽL.

Sa Akademijom ženskog liderstva smo izdali publikaciju «Devojke imaju reč». U čijem istraživanju smo učestvovala ranije tokom 2023. godine. Takođe u partnerstvu sa njima je izdata publikacija «ŽENE I IZBORI – RODNA RAVNOPRAVNOST I NASILJE U KONTEKSTU IZBORNOG PROCESA». Takođe, u saradnji sa AŽL smo prisustvovali i kao predavačice i kao učesnice obuci «Političko liderstvo i veštine javnog nastupa» u dva navrata.

Pristupili smo i kao MSV i kao CPŽ Evropskoj mreži protiv siromaštva-Srbija.

Članice smo Ženske platforme Srbije.

CPŽ je tokom 2024. godine učestvovao na 44 online sastanaka, 28 uživo sastanaka, 3 konferencije, 2 webinara, 1-oj fokus grupi, 1-oj dodeli nagrada, 1-oj studijskoj poseti u Beču. Bili smo organizatori i/ili učesnice 23 uživo obuke i 2 online. Dva sastanka/konsultacije su bile u Briselu i Skoplju sa međunarodnim organizacijama. Prisustvovali smo proslavi Francuske ambasade, Rotary FOOD contest-u 2024., speed dating sesijama sa kompanijama gde smo prezentovali rad organizacije.

Održali smo 1 predavanje na Pravnom fakultetu u Kragujevcu, kao i proslavu za 20 godina postojanja CPŽ.

U poseti su nam bili predstavnici Francuske ambasade, SMARTA-a, UNTF-a.

Direktorka CPŽ-a, Biljana Stepanov, je tokom novembra učestvovala na sastanku u Briselu sa predstavnicama ženskih nevladinih organizacija za zaš-

titu i unapređenje ženskih prava u Srbiji, na kojem se razgovaralo o zakonodavnim, radnim, finansijskim i političkim problemima u vezi sa položajem žena u Srbiji. Sastanku su osim CPŽ-a prisustovale i predstavnice, NVO Atina, Beogradskog centra za ljudska prava, Femplatz-a i Centra za pravosudna istraživanja.

Osim toga direktorka CPŽ-a učestovala je na regionalnoj konferenciji "Samo DA znači DA", koja će se održati u oktobru u Podgorici, Crna Gora. Ova konferencija bila je posvećena inicijativi za promenu zakonske definicije silovanja u zemljama Zapadnog Balkana.

Centar za podršku ženama uputio je inicijativu Advokatskoj komori Vojvodine za organizovanje obuke o prevenciji i postupanju u slučajevima rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici za advokate i advokatkinje, na koju nije dobio odgovor.

6. NAGRADE

Dana 06.03.2024. godine u Aeroklubu, u Beogradu s početkom u 18:00h je održana svečana dodela **nagrada "Anđelka Milić" za 2024. godinu**.

Direktorka CPŽ, **Biljana Stepanov** je dobitnica nagrade za uvođenje ili podsticanje praksi, koje značajno doprinose uspostavljanju rodne ravnopravnosti u organizacijama, institucijama i lokalnim zajednicama, na osnovu saznanjih uvida ostvarenih putem feminističkih i rodnih istraživanja.

7. AKREDITOVANE OBUKE

- 7.1 Uloga i postupanje Centra za socijalni rad prilikom prijave sumnje na seksualno zlostavljanje dece i prilikom kriznih intervencija** je akreditovana obuka kod Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja (000299833/1 2023 od 19.10.2023.) autorki Krsmanović Vladislave, Radaković Svetlane, Avramov Jelene i Petrović Maje, dok je nosilac autorskih prava Centar za podršku ženama.
- 7.2 "Uloga zdravstvenih radnika u podršci žrtavama seksualnog nasilja"** je program akreditovan u saradnji sa Savezom zdravstvenih radnika Vojvodine, kod Zdravstvenog saveta Srbije, pod brojem Odluke 153-02-00118/2023-01 dana 22.05.2023.godine i nosi 6 bodova za testirane i po 12 bodova za autore. Ciljna grupa su lekari, posebno specijalisti ginekologije i akušerstva kao i medicinske sestre koje stupaju u kontakt sa ženama potencijalnim žrtvama nasilja. Maksimalan broj slušalaca programa je 30 ljudi u trajanju od 9 sati. Predavači na kursu su: Profesor dr Svetlana Ivanović Kovačević – specijalista neuropsihijatar, vanredni profesor dr Ljiljana Mladenović Segedi – specijalista ginekologije, docent dr Radosav Radosavkić – specijalista sudske medicine, docent dr Stevan Milatović – specijalista ginekologije, akušerstva i reproduktivne medicine, dr Aleksandra Vejnović, specijalista ginekologije i akušerstva, Slobodan Josimović – diplomirani pravnik, zamenik Višeg javnog tužioca, Ivan Radin – diplomirani oficir policije, Andrijana Čović – diplomirani pravica, kao i Danica Todorov Jašarević – diplomirana profesorka književnosti i Biljana Stepanov – diplomirana istoričarka umetnosti iz Centra za podršku ženama iz Kikinde.
- 7.3 "Praktična primena procedure rada sa decom žrtvama seksualnog zlostavljanja"** je akreditovana napredna obuka kod Ministarstva za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja (002087997/12 2024 od 11.07.2024.) autorki Krsmanović Vladislave, Radaković Svetlane, Avramov Jelene i Petrović Maje, dok je nosilac autorskih prava Centar za podršku ženama. Obuka traje 2 radna dana, 12h ukupno. Nosi 15 bodova. Preduslov za pohađanje obuke je prethodno završena akreditovana obuka „Uloga i postupanje centara za socijalni rad prilikom prijave sumnje na seksualno zlostavljanje dece i prilikom kriznih intervencija“.

Centar
za podršku
ženama

31

IZVEŠTAJ O RADU • CENTRA ZA PODRŠKU ŽENAMA • 2024

8. MEDIJSKA ZASTUPLJENOST I DRUŠTVENE MREŽE

Tokom 2024. godine na zvaničnom sajtu Centra za podršku ženama (<http://www.cpz.rs/>) objavljeno je 47 vesti. Bilo je 7463 pregleda na sajtu za godinu dana.

Facebook profil (<https://www.facebook.com/centar.zapodrskuzenama>) je imao 15122 domet (reach), 1800 content interactions , 1353 pratioca , 324 link clicks. Profil je bio posećen 4157 puta.

Instagram profil CPŽ. (<https://www.instagram.com/centarzapodrskuzenama/>) Broj pratilaca je 414. Reach je 7169, content interactions 1001, link clicks 117. Profil je bio posećen 1267 puta.

TikTok nalog CPŽ za 2024. godinu reach 12081, 17306 pregleda na videima, poseta profilu 115. Broj pratilaca 61.

Otvoren je LinkedIn profil CPŽ tokom 2024. godine. Ima 708 impresija i 49 pratilaca.

Na internet portalima izašlo je 47 vesti u vezi Centra za podršku ženama, tematikom kojom se centar bavi i u vezi zaposlenog osoblja, na televiziji je bilo 8 gostovanja predstavnica CPŽ, 4 radio gostovanja, a tri teksta su izašla u štampanim magazinima.

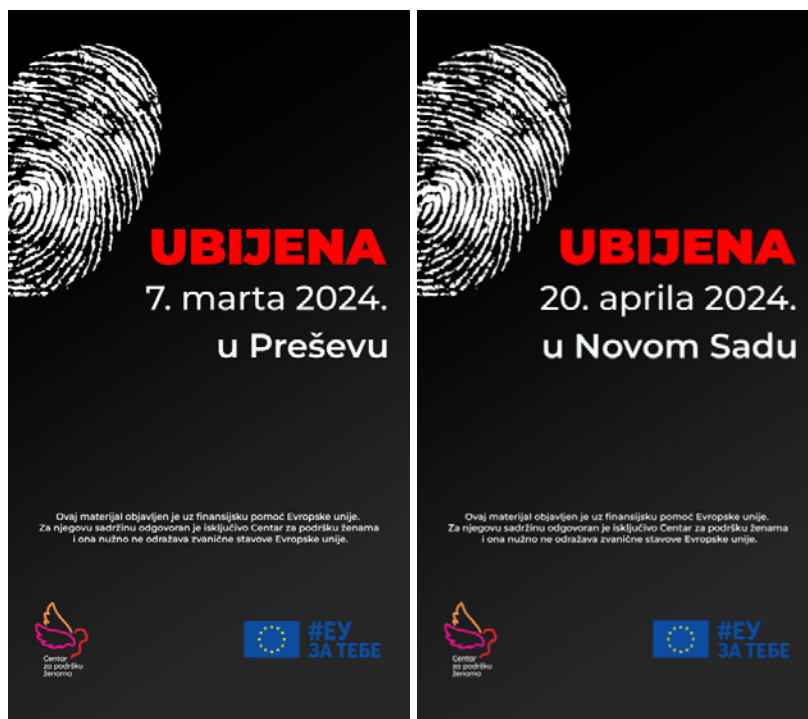
9. KNJIGE I PUBLIKACIJE

Osim gore navedenih publikacija i istraživanja koje je Centar za podršku ženama sproveo i pripremio, dodatno Centar za podršku ženama učestvovao je u pripremi sledećih publikacija:

- “Devojke imaju reč” (ISTRAŽIVANJE O STAVOVIMA MLADIH ŽENA I DEVOJAKANA TEMU PROFESIONALNE ORIJENTACIJE, INFORMISANJA I RODNE RAVNOPRAVNOSTIU PET LOKALNIH ZAJEDNICA U REPUBLICI SRBIJI) UREDNICA: Biljana Stepanov; PRIPREMILE: Svetlana Stefanović, Danica Đorđević, Afrodita Šari i Zorica Radak, 2024. <https://www.cpz.rs/wp-content/uploads/2024/02/Istrazivanje-DEVOJKE-IMAJU-REC-2023-1.pdf>
- “ŽENE I IZBORI – RODNA RAVNOPRAVNOST I NASILJE U KONTEKSTU IZBORNOG PROCESA”, Tim AŽL; 2024. <https://www.cpz.rs/wp-content/uploads/2024/02/AZL-Izvestaj-izbori-2023-final-1.pdf>

10. PROMO MATERIJAL

- U okviru projekta **“Unapređenje usluga podrške za žrtve seksualnog nasilja u Vojvodini”**, koji finansira EIDHR distribuiran je promo materijal u vidu postera, lifleta, infografika, vizuala, reelsa, story-ja. Plakati i lifleti štampani su i na romskom i mađarskom jeziku.

NIZ SERIJE STORY-JA (PRIČA) ZA OBLEŽAVANJE DANA SEĆANJA NA ŽRTVE FEMICIDA

34

IZVEŠTAJ O RADU • CENTRA ZA PODRŠKU ŽENAMA • 2024

ADRESE	TELEFONI
Klinički centar Vojvodine HAJDUK VELIKOVA 1 Novi Sad	069 3044008
Opšta bolnica Zrenjanin DR VAŠE SAVICA 5 Zrenjanin	069 3043009
Opšta bolnica Kikinda BURE JAKŠIĆA 110 Kikinda	069 3044007
Opšta bolnica Sremska Mitrovica STARI ŠOR 65 Sremska Mitrovica	069 3044010
Opšta bolnica Vrbas DR MILANA ČEKIĆA 4 Vrbas	069 3044050
	0800 101010

Ovaj materijal razvijen je uz finansijsku pomoć
Evropske unije. Za pregledni sadržaj odgovoran je
izdatelj. Centar za podršku ženama i zarađuje
ne uključuje novčani iznos Evropske unije.

centar@pdrskuzenama.com

**CENTRI ZA ŽRTVE
SEKSUALNOG NASILJA
U AP VOJVODINA**

Centar
za podršku
ženama

#EY
3A TEBE

ŠTA JE SEKSUALNO NASILJE?

SEKSUALNO NASILJE JE SVAKI NEŽELJENI SEKSUALNI ČIN ILI POKUŠAJ OSTVARIVANJA TAKVOG ČINA BEZ PRISTANKA ŽENE:

- Silovanje i pokušaj silovanja od strane poznate ili nepoznate osobe
- Trgovina ženama radi seksualne eksploatacije i prostitucije
- Izkorišćavanje za pornografiju, pornografski snimanje ili fotografisanje bez pristanka
- Seksualno ucenjivanje, pornografsko snimanje ili fotografisanje bez pristanka
- Genitalno sakacjenje, prisilna trudnoća, prisiljavanje na abortus, ugovorni dođiji brakovi i dr.

Centar je posvećen radu na umanjivanju povrede (traume) izazvane seksualnim nasiljem kroz osnaživanje žena i devojaka koje su ga preživele, kao i pružanju neposredne podrške u privlaženju posledica povredavanja.

ŠTA CENTAR ZA ŽRTVE SEKSUALNOG NASILJA PRUŽA?

- Medicinsko zbrinjavanje povreda nastalih nasilnim seksualnim činom
- Dokumentovanje i prikupljanje materijalnih tragova nastalih tokom seksualnog nasilja
- Psiho-socijalnu pomoć i podršku u kriznoj situaciji
- Pomoć i podršku u osnaživanju žena žrtava seksualnog nasilja
- Rad na prevenciji kroz informisanje i povećanje osjetljivosti šire javnosti

KAKO TREBA POSTUPITI

Žena koja je preživela seksualno nasilje može da se javi na telefon Centra za žrtve seksualnog nasilja ili da dođe u neki od centara koji se nalaze u Kliničkom centru Vojvodine, u Opštoj bolnici Zrenjanin, u Opštoj bolnici Kikinda, Opštoj bolnici Sremska Mitrovica ili u Opštoj bolnici Vrbas. Žrtva koja je preživela seksualno nasilje može da se javi i na **SOS telefon Vojvodina 0800 10 10 10** (koji je besplatan za sve mreže).

KOME JE CENTAR ZA ŽRTVE SEKSUALNOG NASILJA NAMENJEN?

USLUGE CENTRA SU NAMENJENE SVIM OSOBAMA ŽENSKOG POLA, OD NAVRŠENIH 15 GODINA STAROSTI, BEZ OBZIRA NA NACIONALNU PRIPADNOST, RASU, RELIGIJU, GODIŠTE, SEKSUALNU ORIJENTACIJU, INVALIDITET, BRAČNO STANJE I DRUGA LIČNA SVOJSTVA, KOJE SU:

- Trenutno izložene seksualnom nasilju
- U procesu izlaska iz situacije seksualnog nasilja
- Nekada preživele seksualno nasilje, a imaju potrebu za psihološkom, pravnom i drugom vrstom podrške i pomoći
- U riziku da postanu žrtva seksualnog nasilja
- U riziku da postanu seksualne radnice

Activate Windows
Go to Settings to activate

PRIMER LIFLETA NA SRPSKOM JEZIKU

• U okviru projekta **“Put do oporavka: Unapređenje usluga za žrtve seksualnog nasilja u Vojvodini”** koji finansira UNTF rađeni su infografici za obeležavanje bitnih događaja u feminizmu i grafički prikazi statistike naših usluga.

Centar
za podršku
ženama

0800
101010

ČUJEMO TE!
Pozovi 0800 101010
SOS telefon Centra za podršku ženama

069 30 44 008 (Novi Sad) 069 30 44 009 (Zrenjanin)
069 30 44 007 (Kikinda) 069 30 44 010 (Sremska Mitrovica)

Vizual 1

**DAN SEĆANJA
NA ŽENE
ŽRTVE NASILJA**

Centar
za podršku
ženama

Vizual 2

KAROSSEL OBJAVA: DESETOMESEČNA STATISTIKA ZA CENTRE ZA ŽRTVE SEKSUALNOG NASILJA

- U okviru projekta **“Unapređenje usluge za žrtve rodno-zasnovanog nasilja u APV”** koji je podržao SMART Balkans- Civilno društvo za poverzveno društvo na Zapadnom Balkanu rađeni su vizuali za društvene mreže.

36

Vizual 1

Vizual 2

- U okviru projekta **“Unapređenje multisektorske saradnje – usmerene ka boljoj zaštiti žena i devojčica žrtava seksualnog nasilja u APV”** koji je podržao UN Women Serbia rađeni su reels-i za društvene mreže za obeležavanje kampanje «16 dana aktivizma».

Slika 1

Slika 2

37

- Centar za podršku ženama je na sajtu i svojim nalogima na društvenim mrežama obeležavao osim datuma značajnih u ženskom aktivizmu i međunarodne praznike poput Dana žena 8. marta i novogodišnjih i božićnih praznika.

Vizual 1

Vizual 2